

PATVIRTINTA

Švenčionių rajono savivaldybės tarybos

2020 m. balandžio 30 d. sprendimu Nr. T-54

**ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS
2018 METŲ ATASKAITA**

Švenčionys
2020 m.

Turinys

1. ĮVADAS.....	3
2. BENDROJI DALIS.....	3
2.1. Švenčionių rajono savivaldybės demografinė situacija	3
2.2. Pagrindinių stebėsenos rodiklių savivaldybėje analizė ir interpretavimas („Šviesoforas“)..	4
2.3. Rodiklių pokytis 2017–2018m.	10
3. SPECIALIOJI DALIS.....	111
3.1. Mirtingumas dėl išorinių mirties priežasčių	111
3.2. Mirtingumas dėl nukritimų	122
3.3. Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje.....	133
APIBENDRINIMAS	155
REKOMENDACIJOS.....	16
PRIEDAS. Rodiklių sąrašas	177

1. ĮVADAS

Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų strategijos (toliau – Strategija) tikslas – pasiekti, kad 2025 metais šalies gyventojai būtų sveikesni ir gyventų ilgiau, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai. Strategijoje įtvirtinti 4 tikslai: sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį, sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką, formuoti sveiką gyvenimą ir jos kultūrą; užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius. Tarp šios strategijos uždavinių - sumažinti skurdo lygį ir nedarbą, sumažinti socialinę ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenių lygmeniu, sumažinti alkoholinių gėrimų ir tabako vartojimą, neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą, gerinti motinos ir vaiko sveikatą, mažinti oro, vandens ir dirvožemio užterštumą ir kt.

Visuomenės sveikatos stebėseną Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) įstatymu 2002 m. liepos 3 d. Nr. IX-1023, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. V-1387 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. V-488 „Dėl bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“. Vykdamas visuomenės sveikatos stebėseną siekiama gauti išsamią informaciją apie Švenčionių rajono bendruomenės sveikatos būklę, veiksnius, darančius įtaką visuomenės sveikatai, kitus visuomenės sveikatos rodiklius, į kuriuos atsižvelgiant planuojamos ir įgyvendinamos visuomenės sveikatos stiprinimo priemonės.

Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2018 m. ataskaitoje (toliau-Ataskaitoje) pateikiami ir aprašomi 2018 m. visuomenės sveikatos būklę atspindintys duomenys Švenčionių rajono savivaldybėje. Pateikiami rodikliai atspindi kaip įgyvendinami Lietuvos sveikatos 2014–2025 m. programos (toliau – LSP) tikslai bei jų uždaviniai. LSP iškeltų tikslų ir uždavinių įgyvendinimo savivaldybėse stebėsenai vykdyti patvirtintas pagrindinių rodiklių sąrašas (toliau – PRS), kurį sudaro 51 unifikuotas rodiklis, geriausiai apibūdinantis LSP siekinius.

Ataskaitoje naudojami informacijos šaltiniai:

1. Lietuvos statistikos departamento 2018–2019 m. duomenys;
2. Higienos instituto Sveikatos informacijos centro 2018 m. duomenys;
3. Vilniaus teritorinės ligonių kasos 2018 m. duomenys;
4. Higienos instituto Sveikatos informacijos centro leidiniai:

Mirties priežastys 2018 m.;

Visuomenės sveikatos būklė Lietuvos savivaldybėse 2018 m.;

Lietuvos gyventojų sergamumas apskrityse ir savivaldybėse 2018 m.;

Lietuvos gyventojų sveikata ir sveikatos priežiūros įstaigų veikla 2018 m.

Ataskaitoje naudojama sąvoka - Standartizuoti rodikliai. Jie rodo, koks būtų analizuojamos sveikatos problemos dažnis tarp 60 savivaldybių, jeigu jose būtų vienoda gyventojų amžiaus struktūra.

Ataskaitą parengė: Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro visuomenės sveikatos stiprinimo specialistė Gintarė Maliuševskienė, tel. / faks. (8 387) 20 608, el. p. stiprinimas.svencionys@gmail.com. Duomenų analizė bus paskelbta: www.svencionys.lt/ataskaita2018m.docx.

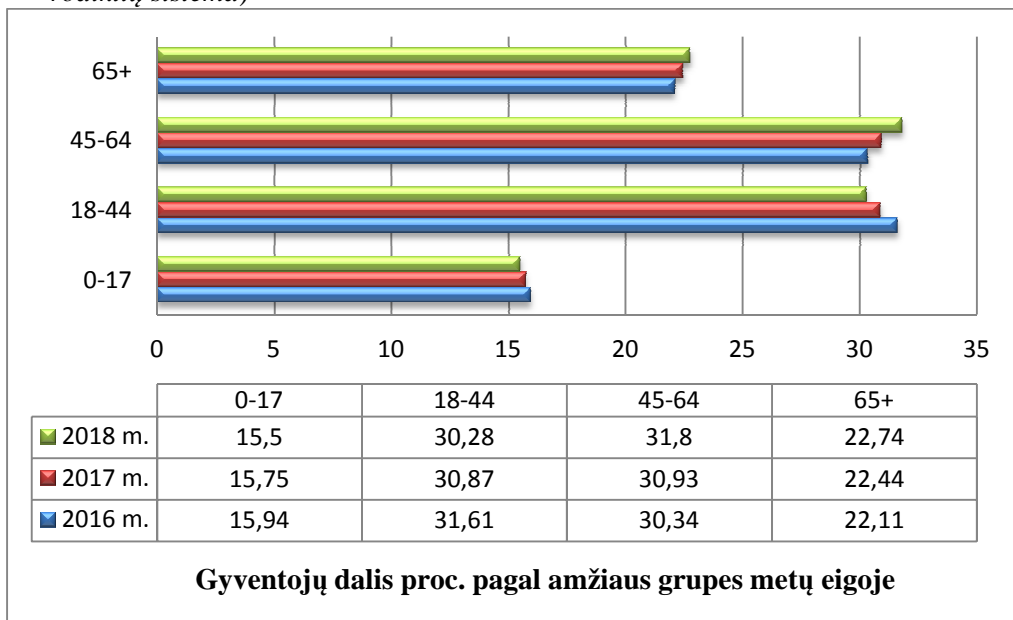
2. BENDROJI DALIS

2.1. Švenčionių rajono savivaldybės demografinė situacija

Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2018 m. (liepos 1 d. duomenys) Švenčionių r. sav. nuolatinių gyventojų skaičius buvo 23 594. Iš jų 52,74 proc. sudarė moterys, o 47, 26 proc. sudarė vyrai. 2019 m.(liepos 1 d. duomenys) Švenčionių r. sav. gyveno 23 156 gyventojai, t. y. 438 gyventojai mažiau nei 2018 m. Kasmet gyventojų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje vidutiniškai sumažėja 538 gyventojais.

Išanalizavus Higienos instituto pateiktus Lietuvos sveikatos rodiklių informacinės sistemos duomenis paaiškėjo, kad didžiąją dalį Švenčionių rajono gyventojų dalį sudaro 18–64 metų amžiaus asmenys (30,28 proc. yra 18–44 metų amžiaus ir 31,8 proc. – 45–64 metų amžiaus. Pastebima, kad nuo 2016 m. labiausiai daugėjo vyresnio 45–64 ir 65+ amžiaus asmenų ir analogiškai mažėja 0–17 ir 18–44 amžiaus asmenų (1 pav.)

1 pav. Nuolatiniai Švenčionių r. sav. gyventojai ir kaita 2016–2018 m. (HI SIC: Lietuvos sveikatos rodiklių sistema)

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Švenčionių rajone 2018 m. mirė 469 žmonės, 2017 m. mirė 504 žmonės, mirtingumas sumažėjo 6.9 proc. Mirtingumo statistika reikšminga, nes ji rodo bendrą gyventojų sveikatos būklę, sveikatos priežiūros veiksmingumą ir kokybę, sveikatos netolygumus bei sveikatos priežiūros prieinamumą. 2018 m. Švenčionių r. sav. gimė 166 vaikai – 28 vaikais mažiau nei 2017 m. Natūralus gyventojų prieaugis neigiamas.

1 lentelė. Natūralus gyventojų judėjimas Švenčionių r. sav. 2016-2018 m. (Lietuvos statistikos departamentas)

Gimusiai			Mirusieji			Natūrali gyventojų kaita		
2016 m.	2017 m.	2018 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
211	194	166	498	504	469	-287	-310	-303

2.2. Pagrindinių stebėsenos rodiklių savivaldybėje analizė ir interpretavimas („Šviesoforas“)

Pagrindinio rodiklių sąrašo analizė ir interpretavimas atliekamas palyginant praėjusių metų Švenčionių rajono savivaldybės rodiklius su Lietuvos vidurkiu.

PRS rodiklių reikšmės vaizduojamos savivaldybės PRS profilyje, taikant „šviesoforo“ principą (nuo geriausiojo žalio, per geltoną prie blogiausiojo raudono). Vadovaujantis šiuo principu, visos 60 Lietuvos savivaldybių suskirstytos į 5 grupes (po 12 savivaldybių kiekvienoje grupėje):

- 12 savivaldybių, kuriose stebimas rodiklis atspindi geriausią situaciją, priskiriamos *savivaldybių su geriausiais rodikliais grupei* ir žymimos **žalia spalva**;

- 12 savivaldybių, kuriose stebimas rodiklis rodo prasčiausią situaciją, priskiriamos *savivaldybių su prasčiausiais rodikliais grupei* ir žymimos **raudona spalva**;

- likusių 36 savivaldybių rodiklio reikšmės žymimos **geltona spalva**. Šių savivaldybių rodikliai interpretuojami kaip atitinkantys Lietuvos vidurkį.

PRS analizės ir interpretavimo tikslas – įvertinti, kokia esama gyventojų sveikatos ir sveikatą lemiančių veiksnių situacija savivaldybėje, įvertinant Lietuvos sveikatos programos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo kontekste, ir kokių intervencijų/priemonių reikia imtis, siekiant stiprinti savivaldybės gyventojų sveikatą ir mažinti sveikatos netolygumus.

Švenčionių rajono visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitoje analizuojamų rodiklių duomenys ir jų interpretavimas pateikiami 2 lentelėje „*Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių profilis 2018 m.*”.

Mažiau negu 20 000 gyventojų turinčių savivaldybių (Neringos, Birštono, Rietavo, Pagėgių, Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Palangos, Širvintų r., Ignalinos r., Zarasų r., Skuodo r., Kupiškio r., Molėtų r., Visagino) rodiklių reikšmės bendrame PRS rodiklių profilyje nėra pateikiamos ir lyginamos su kitomis savivaldybėmis, nes jose rodikliai yra labai „jautrūs“ kiekvienam atvejui dėl mažo gyventojų skaičiaus.

Sudarius Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių profilį buvo atlikta 2017–2018 m. rodiklių pokyčio analizė.

Remiantis profilio rodikliais ir jų interpretavimo rezultatais, buvo pasirinktos rodiklių sąrašo reikšmės, kurių rodiklis ar pokyčio kryptis yra prastesni palyginti su šalies rodiklių reikšmėmis. Sudarius Švenčionių rajono probleminių visuomenės sveikatos sričių (temų) sąrašą, buvo atrinktos 3 ryškiausios savivaldybės visuomenės sveikatos problemos ir Ataskaitos „Specialiojoje dalyje“ atlikta detalesnė šių sričių analizė ir vertinimas.

Pirmame lentelės stulpelyje pateikiami PRS, suskirstytas pagal Lietuvos sveikatos programoje numatomus įgyvendinti tikslus ir uždavinius. Antrajame stulpelyje pateikiama Švenčionių rajono savivaldybės rodiklio reikšmė, trečiajame – atitinkamo rodiklio Lietuvos vidurkio reikšmė, ketvirtajame – mažiausia reikšmė tarp visų savivaldybių, penktajame – didžiausia reikšmė tarp visų savivaldybių, šeštajame – savivaldybės rodiklio interpretavimas (reikšmės savivaldybėje santykis su Lietuvos vidurkio reikšme ir savivaldybės vietos tarpe visų savivaldybių pavaizdavimas pagal „šviesoforo“ principą), septintame – Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų programoje (toliau LSP) suplanuota (numatyta) atitinkamo rodiklio reikšmė (siekinys) 2020 metams.

2 lentelė. Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių profilis 2018 m.

Rodiklis	Savivaldybės rodiklis	Lietuvos rodiklis	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Santykis: savivaldybė/ Lietuva	Lietuvos siekinys 2020 m.
Pagrindinis strateginis tikslas – pasiekti, kad 2025 m. šalies gyventojai būtų sveikesni ir gyventų ilgiau, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai						
Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė	70,6	76	70,0	78,6	0,93	75,8
Išvengiamas mirtingumas	36,5	30,5	24,6	41,0	1,20	-
1. tikslas – sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį						
1.1. uždavinys – sumažinti skurdo lygį ir nedarbą						
Mirtingumas dėl savižudybių (X60-X84) 100 000 gyv.	48,9	24,4	0,0	75,7	2,08	19,5
Bandymų žudytis (X60–X64, X66–X84) skaičius 100 000 gyv.	38,1	42,1	19,2	81,1	0,90	-
Standartizuotas mirtingumas dėl savižudybių (X60-X84) 100 000 gyv.	48,9	23,8	11,9	75,0	2,05	-
Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1000 gyv.	38,3	69,1	35,2	220,2	0,55	-
Socialinės rizikos šeimų skaičius 1000 gyv.	4,7	3,3	0,3	8,7	1,41	-
Ilgalaikio nedarbo lygis proc.	2,8	2,2	0,3	8,2	1,29	-
Gyventojų skaičiaus pokytis 1000 gyv.	-17,3	-5,3	-23,7	8,4	-3,29	-
1.2. uždavinys – Sumažinti socialinę – ekonominę gyventojų diferenciaciją šalyje ir bendruomenėse						
Mirtingumo dėl išorinių mirties priežasčių rodiklis (V01-Y98) 100 000 gyv.	203,1	93,4	70,3	187,2	2,17	77,3
Standartizuoto mirtingumo dėl išorinių mirties priežasčių rodiklis (V01-Y98) 100 000 gyv.	192,4	91,0	46,2	192,4	2,11	-
Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą mokyklose, skaičius 1000 gyv.	199,3	148,9	57,4	339,9	1,34	-
Socialinė pašalpos gavėjų skaičius 1000 gyv.	21,9	25,4	3,2	91,0	0,86	-
Sergamumas tuberkuloze (A15-A19) 10 000 gyv.(tik nauji)	38,1	32,9	0,0	88,4	1,16	-
2 tikslas – sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką						
2.1. uždavinys – kurti saugias darbo ir sveikas buitines sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą						
Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe, skaičius 10 000 darbingo amžiaus gyv.	1,4	0,9	0,0	3,9	1,47	-
Susižalojimo dėl nukritimo atvejų skaičius (W00-W19) 65+ m. amžiaus grupėje 10 000 gyv.	171,2	150,7	104,9	212,0	1,14	-
Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10 000 gyv.	46,7	67,1	45,3	125,9	1,26	-
Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00-A08) 10 000 gyv.	31,7	74,9	0,0	140,9	0,42	-

2.2 uždavinys – kurti palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį						
Mirtingumas dėl atsitiktinio paskendimo (W65-W74) 100 000 gyv.	8,5	5,5	0,0	24,8	1,53	-
Standartizuotas mirtingumo dėl atsitiktinio paskendimo rodiklis (W65-W74) 100 000 gyv.	7,5	5,5	0,0	19,6	1,36	-
Mirtingumas dėl nukritimo (W00-W19) 100 000 gyv.	38,1	16,1	0,0	39,6	2,37	-
Standartizuotas mirtingumo dėl nukritimo rodiklis (W00-W19) 100 000 gyv.	32,6	15,3	0,0	32,6	2,13	-
2.3. uždavinys – mažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių						
Mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V99) 100 000 gyv.	25,4	8,0	0,0	29,5	3,17	-
Standartizuotas mirtingumo dėl transporto įvykių rodiklis (V00-V99) 100 000 gyv.	26,3	7,9	0,0	26,3	3,33	-
Pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V09) 100 000 gyv.	8,5	3,0	0,0	19,2	2,79	-
Transporto įvykiuose patirtų traumų (V00-V99) skaičius 100 000 gyv.	71,9	58,9	29,3	136,3	1,22	-
2.4. uždavinys – mažinti oro, vandens ir dirvožemio užterštumą, triukšmą						
Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui (kilogramais)	98,0	1010,0	63,0	34382,0	0,10	-
Viešai tiekiamo geriamojo vandens prieinamumas vartotojams (proc.)	-	-	-	-	-	-
Nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumas vartotojams (proc.)	-	-	-	-	-	-
3 tikslas – formuoti sveiką gyvenseną ir jos kultūrą						
3.1. uždavinys – sumažinti alkoholinių gėrimų, tabako vartojimą, neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą						
Mirtingumas dėl priešasčių, susijusių su narkotikų vartojimu 100 000 gyv.	8,5	3,0	0,0	11,1	2,86	-
Standartizuotas mirtingumo dėl priešasčių, susijusių su narkotikų vartojimu, rodiklis 100 000 gyv.	8,5	3,1	0,0	24,8	2,74	-
Mirtingumas dėl priešasčių, susijusių su alkoholio vartojimu 100 000 gyv.	33,8	18,1	7,4	34,3	1,87	-
Standartizuotas mirtingumo dėl priešasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, rodiklis 100 000 gyv.	31,9	17,7	0,0	45,1	1,80	-
Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai)	46,5	85,5	3,9	442,1	0,54	-
Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais	216,8	189,9	49,8	415,9	1,14	-
Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais	187,6	166,8	32,5	359,2	1,12	-
3.2. uždavinys – skatinti sveikos mitybos įpročius						
Kūdikų, išimtinai žindytų iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.)	14,3	36,7	11,7	73,5	0,39	-
4 tikslas – užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius						
4.1. uždavinys – užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslo įrodymais						
Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyv.	36,1	32,5	20,0	64,9	1,11	-
Išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto ir jo komplikacijų skaičius 1 000 gyv.	8,5	6,9	4,1	10,0	1,23	-

4.2. uždavinys – plėtoti sveikatos infrastruktūrą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, prieinamumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą						
Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, skaičius	2,7	2,0	1,2	6,2	1,33	-
Šeimos medicinos paslaugas teikiančių gydytojų skaičius 10 000 gyv.	5,0	7,2	2,6	13,6	0,70	7,0
Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis vienam gyventojui	8,4	9,1	6,5	11,3	0,92	-
Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze 10 000 gyv. (nauji atvejai)	8,5	3,1	0,0	13,9	2,69	-
Sergamumas ŽIV ir lytiškai plintančiomis ligomis (B20-B24, A50-A64) 10 000 gyv.	1,7	2,2	0,0	5,1	0,77	-
4.3. uždavinys – pagerinti motinos ir vaiko sveikatą						
Kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1 000 gyvų gimusių kūdikių	12,0	3,4	0,0	16,5	3,53	-
2 metų amžiaus vaikų MMR1 (tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina, 1 dozė) skiepijimo apimtys	94,6	92,1	83,0	99,5	1,03	-
1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina, 3 dozės) skiepijimo apimtys	95,4	92,3	70,0	97,7	1,03	-
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje	13,1	14,5	5,7	52,7	0,77	-
Vaikų, neturinčių eduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis (proc.)	12,6	18,9	7,5	28,3	0,66	-
Paauglių (15–17 m.) gimdymų skaičius 1000 gyv.	3,0	4,4	0,0	15,8	0,69	-
4.4. uždavinys – stiprinti lėtinių neinfekcinių ligų prevenciją ir kontrolę						
Mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) 100 000 gyv.	1036,5	782,5	645,6	1245,2	1,32	368,7
Standartizuotas mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų rodiklis (I00-I99) 100 000 gyv.	852,2	744,5	619,5	1059,0	1,14	-
Mirtingumas nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C97) 100 000 gyv.	342,7	286,6	199,8	432,2	1,20	-
Standartizuotas mirtingumo nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C97) 100 000 gyv.	290,0	274,7	219,6	347,1	1,10	172,8
Mirtingumas nuo cerebrovaskulinių ligų (I60-I69) 100 000 gyv.	270,8	191,0	107,3	617,8	1,42	-
Standartizuotas mirtingumo nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis (I60-I69) 100 000 gyv.	221,7	181,8	83,8	485,7	1,22	-
Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyv.	52,5	56,6	26,9	112,0	0,93	-
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje	18,0	46,5	13,8	71,7	0,36	-
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programoje	42,7	52,7	28,9	72,0	0,81	-
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programoje	33,7	53,1	28,6	66,0	0,64	-
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programoje	26,7	42,9	26,2	61,4	0,62	-

1. **Švenčionių rajono savivaldybės sveikatos rodikliai, kurių reikšmės yra geresnės už Lietuvos vidurkį (žalioji zona):**

- Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1000 gyv.;
- Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00-A08) 10 000 gyv.;
- Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui (kilogramais).

2. **Rodiklių reikšmės patenka į prasčiausių savivaldybių kvintilių grupę (raudonoji zona):**

- Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė;
- Išvengiamas mirtingumas;
- Mirtingumas dėl savižudybių (X60-X84) 100 000 gyv.;
- Standartizuotas mirtingumas dėl savižudybių (X60-X84) 100 000 gyv.;
- Mirtingumo dėl išorinių mirties priežasčių rodiklis (V01-Y98) 100 000 gyv.;
- Standartizuoto mirtingumo dėl išorinių mirties priežasčių rodiklis (V01-Y98) 100 000 gyv.;
- Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe, skaičius 10 000 darbingo amžiaus gyv.;

- Mirtingumas dėl nukritimo (W00-W19) 100 000 gyv.;
- Standartizuotas mirtingumo dėl nukritimo rodiklis (W00-W19) 100 000 gyv.;
- Mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V99) 100 000 gyv.;
- Standartizuotas mirtingumo dėl transporto įvykių rodiklis (V00-V99) 100 000 gyv.;
- Pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V09) 100 000 gyv.;
- Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu 100 000 gyv.;
- Standartizuotas mirtingumo dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu, rodiklis 100000 gyv.;
- Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu 100 000 gyv.;
- Standartizuotas mirtingumo dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, rodiklis 10000 gyv.;

- Kūdikių, išimtinai žindytų iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.);
- Išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto ir jo komplikacijų skaičius 1 000 gyv.;
- Šeimos medicinos paslaugas teikiančių gydytojų skaičius 10 000 gyv.;
- Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis vienam gyventojui;
- Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze 10 000 gyv. (nauji atvejai);
- Kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1 000 gyvų gimusių kūdikių;
- Vaikų, neturinčių eduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis (proc.);
- Mirtingumas nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C97) 100 000 gyv.;
- Mirtingumas nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C97) 100 000 gyv.

3. **Blogiausi rodikliai Lietuvos mastu:**

- Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje;

- Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programoje;

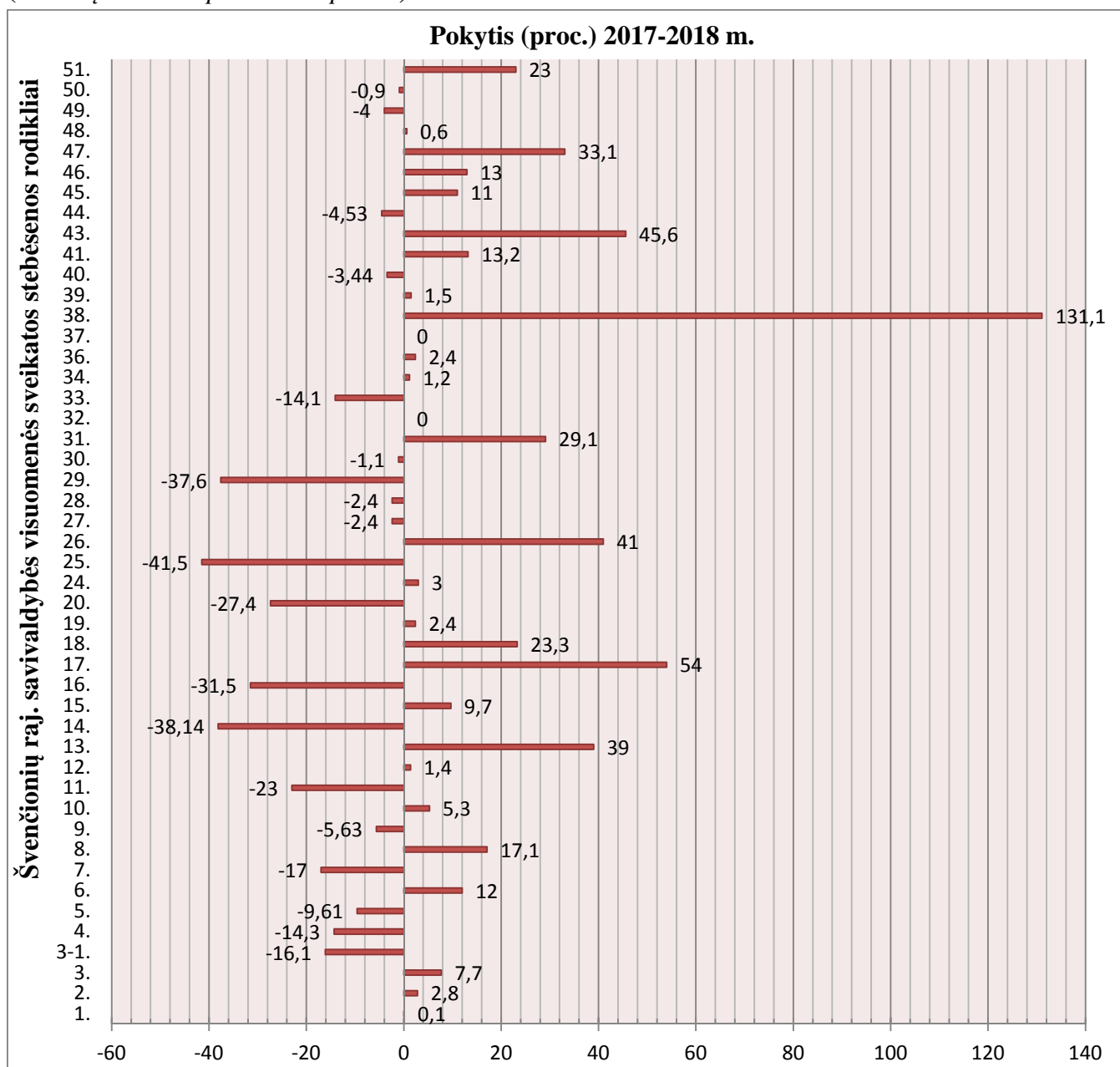
- Mirtingumo dėl nukritimo rodiklis (W00-W19) 100 000 gyv.;
- Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė;
- Mirtingumo dėl išorinių mirties priežasčių rodiklis (V01-Y98) 100 000 gyv.;
- Mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V99) 100 000 gyv.;
- Kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1 000 gyvų gimusių kūdikių.

4. **Kiti rodikliai patenka į Lietuvos vidurkį atitinkančią kvintilių grupę (geltonoji zona).**

2.3. Rodiklių pokytis 2017–2018m.

Apskaičiavus ir išanalizavus 2018 m. Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklius, galime palyginti pastaruosius su praėjusių 2017 metų rajono rodikliais. Apskaičiavus procentinį pokytį, rodikliai pateikiami diagramoje sunumeruoti atitinkamais skaičiais pagal rodiklių sąrašą (žr. 1 priedas). Diagramoje atsispindi, kad labiausiai didėjo Kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1000 gyvų gimusių kūdikių rodikis, kuris nuo 2017 m. iki 2018 m. padidėjo 131,1 proc. (2 pav.). Palyginus su kitais rodikliais, ženkliai didėjo mirtingumo dėl nukritimo rodiklis, kuris nuo 2017 m. išaugo 54,0 proc. Stebint rodiklių mažėjimą pastebima, kad 2018 m. 41,5 proc. sumažėjo mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu. 38,14 proc. sumažėjo darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius. Nurodyti visuomenės sveikatos stebėsenos standartizuoti rodikliai atitinkamai didėjo ir mažėjo.

2 pav. Švenčionių r. sav. visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių pokytis (proc.) 2017–2018 m. (rodiklių reikšmės pateiktos 1 priede)

Detaliai analizei, kaip prioritetinės sveikatos problemos, kurios yra ryškiausios Lietuvos mastu, pasirinkti šie rodikliai :

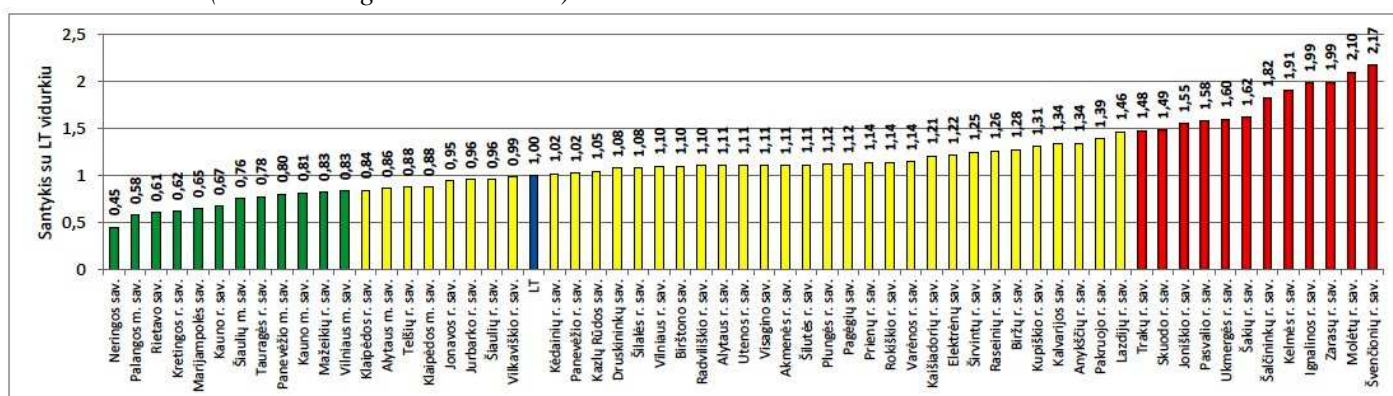
- Mirtingumo dėl išorinių mirties priežasčių rodiklis (V01-Y98) 100 000 gyv.
- Mirtingumo dėl nukritimo rodiklis (W00-W19) 100 000 gyv.
- Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje.

3. SPECIALIOJI DALIS

3.1. Mirtingumas dėl išorinių mirties priežasčių

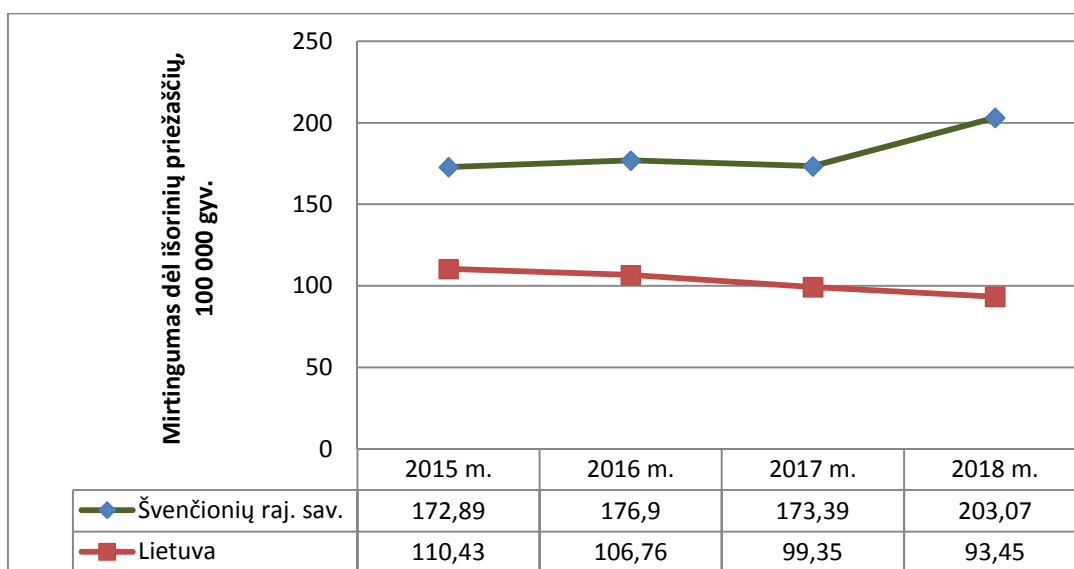
Mirtingumas dėl išorinių priežasčių yra viena dažniausių mirties priežasčių tiek šalyje, tiek Švenčionių r. sav. 2018 m. Lietuvoje nuo šių priežasčių mirė 2 618 žmonių, t. y. 93,45 asmenys / 100 000 gyv., tuo tarpu Švenčionių r. sav. – 48 asmenys, t. y. 203,7 asmenys / 100 000 gyv. Santykiyje savivaldybė/Lietuva Švenčionių r. sav. išlieka raudona spalva žymimų kvantilių grupėje (3 pav.).

3. pav. Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (100 000 gyv.) 2018 m. Savivaldybės santykis su Lietuvos vidurkiu (Šaltinis: Higienos institutas)

Nagrinėjant mirtingumo dėl išorinių priežasčių pokytį Švenčionių r. sav. ir Lietuvoje yra matomas ryškus kilimas Švenčionių rajone paskutiniaisiais metais, kai tuo tarpu bendras Lietuvos rodiklis yra ženkliai mažesnis ir metų eigoje vis krenta. (4 pav.)

4. pav. Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (100 000 gyv.) Švenčionių r. sav. ir Lietuvoje 2015–2018 m. (Šaltinis: Higienos institutas)

2018 m. Švenčionių r. sav. dažniausiomis išorinėmis mirties priežastimis buvo tyčiniai sužalojimai ir transporto įvykiai (3 lentelė). Ženkliai skyrėsi rajono gyventojų išorinės mirties priežastys pagal lytį: moterų tarpe vyravo transporto įvykiai ir tyčiniai sužalojimai, tuo tarpu tarp vyrų aktualios visos išorinės mirties priežastys, ypatingai tyčiniai sužalojimai.

3. lentelė. Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (100 000 gyv.) pagal išorines mirties priežastis ir lytį Švenčionių r. sav. 2018 m. (Šaltinis: Higienos institutas)

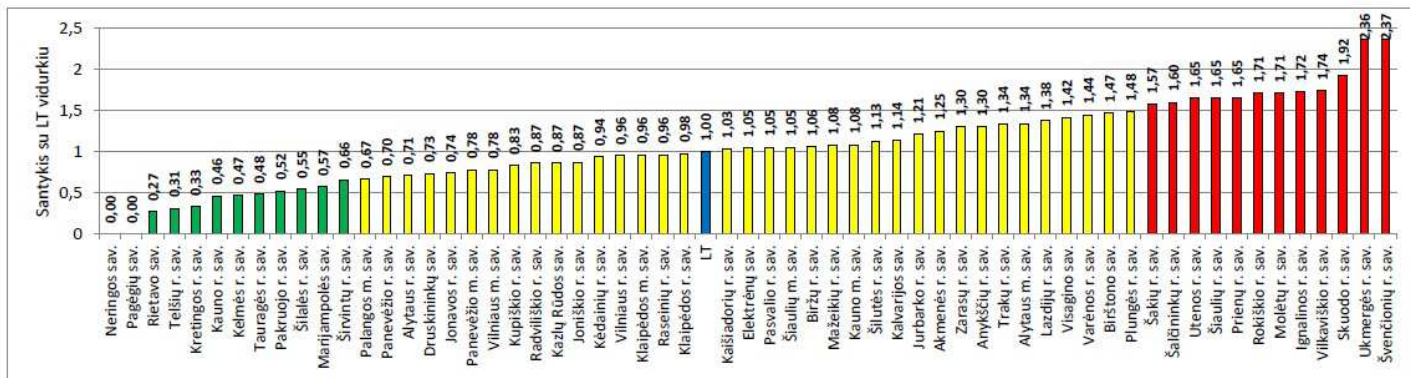
Išorinės mirties priežastys	Lytis		Iš viso
	Vyrai	Moterys	
Transporto įvykiai	35,8	16,0	25,4
Atsitiktiniai paskendimai	17,9	-	8,5
Šalčio poveikis	17,9	8,0	12,7
Atsitiktiniai apsinuodijimai alkoholiu	9,0	8,0	8,5
Tyčiniai susižalojimai	53,7	48,1	50,08
Pasikėsinimai (nužudymai)	9,0	8,0	8,5

3.2. Mirtingumas dėl nukritimų

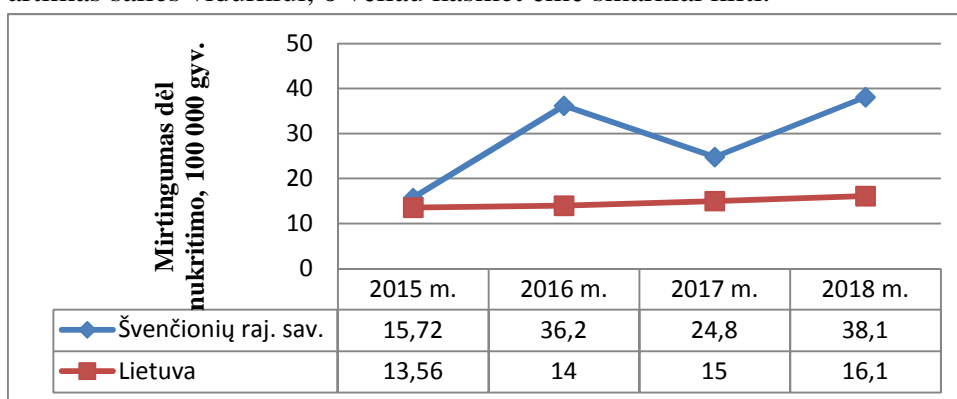
2018 m. Lietuvoje iš 100 000 gyventojų 16 mirė nukritę (nugriuvę). Iš viso užregistruotas 451 mirties atvejis dėl nukritimų. Daugiau dėl nukritimų mirė vyrų nei moterų (237 vyrai, 214 moterų). Pagal veiklą daugiausiai mirčių įvyko griūnant lygioje vietoje paslydus, einant ar užkliuvus – 97 mirties atvejai.

Mirtingumo dėl nukritimų rodiklis Švenčionių r. savivaldybėje beveik 2,5 karto lenkia bendrą šalies rodiklį ir užima prasčiausią vietą savivaldybių tarpe.

5. pav. Mirtingumas dėl nukritimų (100 000 gyv.) 2018 m. Savivaldybės santykis su Lietuvos vidurkiu (Šaltinis: Higienos institutas)

Nagrinėjant kaip rodiklis keičiasi metų bėgyje (6 pav.) matyti, kad Lietuvoje mirčių dėl nukritimų pasitaiko vis dažniau ir kasmet vis daugėja. Švenčionių rajone tik 2015 m. rodiklis buvo artimas šalies vidurkiui, o vėliau kasmet ėmė smarkiai kilti.

6. pav. Mirtingumas dėl nukritimo (100 000 gyv.) Švenčionių r. sav. ir Lietuvoje 2015–2018 m. (Šaltinis: Higienos institutas)

Švenčionių r. didžiausias mirtingumas dėl nukritimų vyrauja vyrų tarpe. Dėl šios priežasties dažniausiai mirė 65m. ir vyresnio amžiaus gyventojai esantys kaimiškose vietovėse.

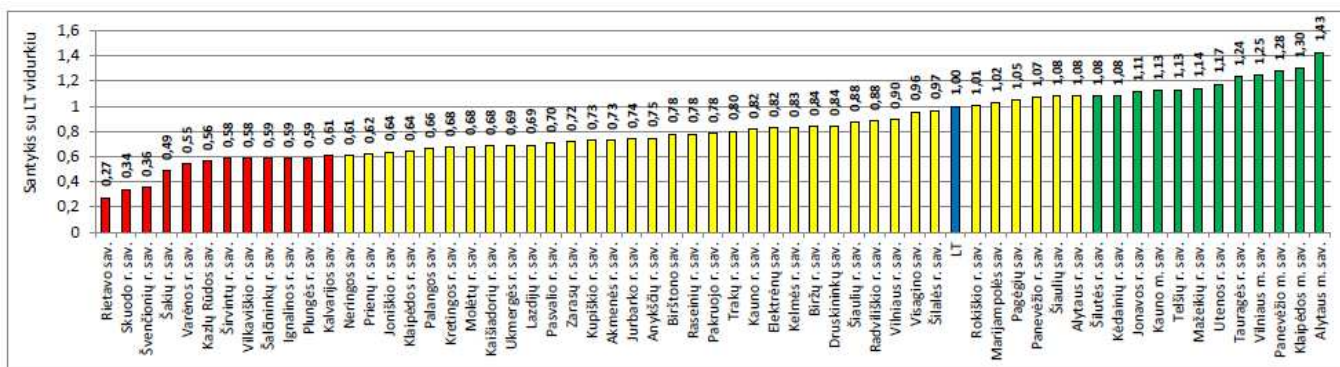
4. lentelė. Mirtingumas dėl nukritimų (100 000 gyv.) metų bėgyje pagal lytį, amžių bei gyvenvietę Švenčionių r. sav. 2015-2018 m. (Šaltinis: Higienos institutas)

Metai	Vyrai	Moterys	0-17 m.	18-44 m.	45-64 m.	65+ m.	Miesto gyventojai	Kaimo gyventojai
2015 m.	16,67	14,87	0	12,13	13,24	35,87	12,82	20,31
2016 m.	59,65	15,22	0	50,88	39,75	36,36	19,61	62,66
2017 m.	17,49	31,27	0	13,37	13,35	73,58	20,12	32,2
2018 m.	44,75	32,09	0	0	13,44	148,85	27,47	55,1

3.3. Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje

Tarp Lietuvoje vykdytų 6 valstybės finansuojamų prevencinių sveikatos programų, 2005 m. rugsėjo 23 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-729 buvo patvirtinta ir vykdoma „Atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programa“. Informavimo dėl krūties piktybinių navikų profilaktikos ir siuntimo atlikti mamografiją paslaugų

teikimą aptarnaujamiems gyventojams organizuoja pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigos (toliau – PASPI).

Programos tikslas – sumažinti Lietuvos moterų mirtingumą nuo krūties piktybinių navikų. Nacionalinėje vėžio 2014-2025 m. prevencijos programoje numatyta sumažinti standartizuotą mirtingumo nuo krūties vėžio rodiklį 10 proc. Programoje taip pat nurodoma, kad atrankinės mamografinės patikros poveikis per 5 metus gali sumažinti mirtingumą iki 30 proc. Ši programa, kurios priemonės taikomos vieną kartą per dvejus metus, skirta moterų nuo 50 iki 69 metų amžiaus krūties piktybinių navikų prevencijai.

Kaip matyti iš 7 paveikslą, Švenčionių rajonas patenka į trejetuką prasčiausiai vykdančių atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programą.

7. pav. Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje 2017–2018 m. (Šaltinis: Higienos institutas)

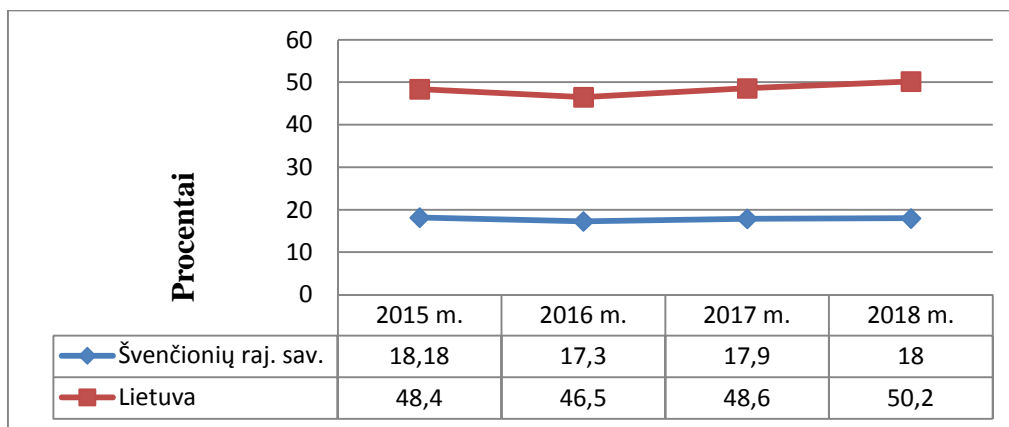
2018 m. iš programoje galinčių dalyvauti moterų skaičiaus apie programą buvo informuota tik 16,10 proc. atitinkamo amžiaus moterų, kai tuo tarpu 2015 m. 22,05 proc. Kasmet šis skaičius vis mažėja. (Žr. 5 lentelę).

5 lentelė. Tikslinės populiacijos dalis (proc.), informuota apie galimybę dalyvauti atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo prevencinėje programoje (Šaltinis: Vilniaus Teritorinė ligonių kasa)

Švenčionių r., metai	Paslaugą teikiančiose įregistruotų moterų skaičius (50-69 m. amžiaus)	Programoje galinčių dalyvauti moterų skaičius	Moters, informuotos apie galimybę dalyvauti programoje	
			Skaičius	% nuo galinčių dalyvauti programoje
2018	3 789	1 896	305	16,10
2017	3 846	1 923	312	16,23
2016	3 846	1 539	328	21,31
2015	3 923	1 569	346	22,05

Šioje prevencinėje programoje 2018 m. dalyvavo tik 18 proc. Švenčionių rajono moterų (Žr. 8 paveikslą), 2015 m. - 18,18 proc. Nors paskutiniais metais matomas nežymus sudalyvavusių moterų skaičiaus kilimas, tačiau lyginat Švenčionių r. savivaldybės ir bendrą šalies rodiklį, rajono rodiklis išlieka ženkliai prastesnis.

8 pav. Tikslinės populiacijos dalis (proc.) sudalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje 2015-2018 m. (HI SIC: Lietuvos sveikatos rodiklių sistema).

APIBENDRINIMAS

1. Demografinė situacija Švenčionių rajono savivaldybėje nėra gera. Kasmet gyventojų skaičius rajone vidutiniškai sumažėja 538 gyventojais. 2018 m. vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė Švenčionių rajono savivaldybėje buvo 5,4 m. trumpesnė nei šalies vidurkis (rajone 70,6 m., Lietuvoje – 76 m.).

2. 2018 m. rajone gimė 166 vaikai – 28 vaikais mažiau nei 2017 m. Mirė 469 žmonės, lyginant su 2017 m. mirtingumas sumažėjo 6,9 proc. Lyginant su Lietuva mirtingumas vis dar išlieka vienas didžiausių šalyje (Lietuva - 14,3 / 1000 gyv., Švenčionių r. sav - 20,0 / 1000 gyv.) Mirtingumo statistika reikšminga, nes ji rodo bendrą gyventojų sveikatos būklę, sveikatos priežiūros veiksmingumą ir kokybę, sveikatos netolygumus bei sveikatos priežiūros prieinamumą. Natūralus gyventojų prieaugis jau eilę metų išlieka neigiamas.

3. Kasmet rajone mažėja jaunesnio 0-17 ir 18-44 amžiaus gyventojų ir analogiškai daugėja vyresnio 45-64 ir 65+ amžiaus rajono gyventojų.

4. Švenčionių rajono gyventojų sveikatos būklės ir pagrindinių sveikatą lemiančių veiksnių rodikliai Lietuvos sveikatos programos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo kontekste: 3 rodiklių reikšmės patenka tarp geriausių savivaldybių, 28 tarp prasčiausių, kiti atitinka šalies vidurkį. Prasčiausi rodikliai Lietuvos kontekste yra susiję su mirtingumu dėl išorinių priežasčių, mirtingumu dėl nukritimų, dalyvavimu mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje.

5. Nuo 2017 m. labiausiai didėjo Kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1000 gyvų gimusių kūdikių rodiklis, kuris padidėjo 131,1 proc. (2 pav.). Palyginus su kitais rodikliais, ženkliai didėjo mirtingumo dėl nukritimo rodiklis, kuris nuo 2017 m. išaugo 54,0 proc. Stebint rodiklių mažėjimą pastebima, kad 2018 m. 41,5 proc. sumažėjo mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu. 38,14 proc. sumažėjo darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius.

6. Viena iš aktualių problemų rajone - mirtingumas dėl išorinių priežasčių. Šio rodiklio santykis su Lietuvos vidurkiu siekia 2,7. Nuo 2017 m. mirtingumas dėl išorinių priežasčių Švenčionių r. sav. vėl gerokai išaugo ir išlieka ženkliai didesnis nei Lietuvoje (atitinkamai 38,1 / 100 000 gyv. ir 16,1 / 100 000 gyv.). 2018 m. Švenčionių r. sav. dažniausiomis išorinėmis mirties priežastimis tiek vyrų tiek moterų tarpe buvo tyčiniai sužalojimai (50,08 atvejai / 100 000 gyv.).

7. Antra aktuali problema rajone - mirtingumas dėl nukritimų. Šis rodiklis Švenčionių raj. savivaldybėje beveik 2,5 karto lenkia bendrą šalies rodiklį ir užima prasčiausią vietą savivaldybių tarpe, t.y. 38,1/100 000 gyv. Švenčionių raj. didžiausias mirtingumas dėl nukritimų vyrauja vyrų

tarpe. Dėl šios priežasties dažniausiai mirė 65 m. ir vyresnio amžiaus gyventojai esantys kaimiškose vietovėse.

8. Trečia aktuali problema rajone – atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programos vykdymas. 2018 m. Švenčionių r. sav. tikslinės populiacijos dalis (proc.), 2-ą metų eigoje dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje, buvo 18 proc. 2018 m. rajone nuo visų moterų, galinčių dalyvauti programoje, apie galimybę joje dalyvauti buvo informuotos 16.10 proc.

REKOMENDACIJOS

Siekiant gerinti ir stiprinti Švenčionių rajono gyventojų sveikatos būklę, mažinant sveikatos netolygumus, mirtingumą nuo plačiai paplitusių ligų, būtina skatinti glaudų tarpsektorinį bendradarbiavimą, kompleksiskai spręsti savivaldybės gyventojų sveikatos problemas, įtraukiant visuomenę į sveikatos stiprinimo procesą.

1. Bendros rekomendacijos:

- būtina sistemingai kelti visų sektorių specialistų kvalifikaciją sveikatos stiprinimo, ligų prevencijos ir sveikatos netolygumų mažinimo klausimais;
- užtikrinti visuomenės sveikatos ir asmens sveikatos priežiūros bei kitų sektorių bendradarbiavimą kompleksiskai sprendžiant savivaldybės gyventojų sveikatos problemas;
- tęsti gyventojų sveikatos raštingumo gerinimą organizuojant sveikos gyvensenos ugdymo bei ligų prevencijos renginius, vykdant mokslu pagrįstos informacijos sklaidą visuomenėje per masinio informavimo priemones;
- rajono įstaigose, darbo kolektyvuose formuoti rūpinimosi savo sveikata kultūrą, raginant darbuotojus reguliariai tikrintis profilaktiškai, aktyviai dalyvauti valstybės finansuojamose prevencinėse programose, siekiant padidinti ankstyvą ligų diagnostiką;
- skatinti gyventojus įsitraukti į sveikatą palaikančios aplinkos kūrimą bendruomenėse ir didinti nepakantumą sveikatą žalojantiems veiksniams.

2. Rekomendacijos pagal prioritetines sveikatos problemas, kurios yra ryškiausios Lietuvos mastu:

2.1. Mirtingumo dėl išorinių mirties priežasčių prevencija:

- didinti gyventojų informuotumą apie saugų elgesį, mokyti teikti pirmąją pagalbą;
- vykdyti nelaimingų atsitikimų prevenciją bendradarbiaujant Švenčionių rajono įstaigoms – policijai, priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai, ugdymo įstaigoms, seniūnijoms, sveikatos priežiūros įstaigoms.

2.2. Mirtingumo dėl nukritimo prevencija:

- šaltuoju metų laiku užtikrinti kokybišką ir nuolatinę šaligatvių, laiptų ir kitų paviršių priežiūrą;
- organizuoti mokymus pagyvenusiems asmenims bei jų artimiesiems griuvimų prevencijos klausimais, vykdyti įvairias fizinio aktyvumo priemones, galinčias sumažinti senų žmonių kritimų ir su jais susijusių traumų skaičių.

2.3. Siekiant padidinti Švenčionių rajono savivaldybės gyventojų dalyvavimą atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio ir kitose valstybės finansuojamose prevencinėse programose:

raginti gyventojus reguliariai lankytis pas šeimos gydytoją ir profilaktiškai tikrintis savo sveikatą pasitelkiant visuotinai prieinamas viešinimo priemones – vietinę spaudą, socialinį tinklą „Facebook“;

pasitelkiant inovacijas (e-sveikata ir kt.) identifikuoti asmenų grupes, kurioms per pastaruosius trejus metus nebuvo suteiktos asmens sveikatos priežiūros paslaugos ir papildomai informuoti apie būtinas profilaktines patikras;

plačiau taikyti organizuoto informavimo būdus (gyventojus kviesti dalyvauti programose telefonu, elektroninėmis priemonėmis, paštu).

PRIEDAS. Rodiklių sąrašas

Eil. Nr.	Rodiklis
1.	Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė, metais
2.	Išvengiamas mirtingumas, proc.
3.	Mirtingumas dėl savižudybių 100 000 gyv. / Standartizuotas mirtingumas dėl savižudybių 100 000 gyv.
4.	Bandymų žudyti skaičius 100 000 gyv.
5.	Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1000 gyv.
6.	Socialinės rizikos šeimų skaičius 1000 gyv.
7.	Ilgalaikio nedarbo lygis, proc.
8.	Gyventojų skaičiaus pokytis 1000 gyv.
9.	Mirtingumas dėl išorinių priežasčių 100 000 gyv. / Standartizuotas mirtingumas dėl išorinių priežasčių 100 000 gyv.
10.	Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą mokyklose, skaičius 1000 gyv.
11.	Socialinės pašalpos gavėjų skaičius 1000 gyv.
12.	Sergamumas tuberkulioze 100 000 gyv. (nauji atvejai)
13.	Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe, skaičius 10 000 darbingo amžiaus gyv.
14.	Susižalojimo dėl nukritimo atvejų skaičius 65+ m. amžiaus grupėje 10 000 gyv.
15.	Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10 000 gyv.
16.	Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis 10 000 gyv.
17.	Mirtingumas dėl atsitiktinio paskendimo 100 000 gyv./ Standartizuotas mirtingumas dėl atsitiktinio paskendimo 100 000 gyv.
18.	Mirtingumas dėl nukritimo 100 000 gyv. / Standartizuotas mirtingumas dėl nukritimo 100 000 gyv.
19.	Mirtingumas dėl transporto įvykių 100 000 gyv. / Standartizuotas mirtingumas dėl transporto įvykių 100 000 gyv.
20.	Pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių 100 000 gyv.
21.	Transporto įvykiuose patirtos traumos skaičius 100 000 gyv.
22.	Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui, kilogramais
23.	Viešai tiekiamo geriamojo vandens prieinamumas vartotojams, proc.
24.	Nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumas vartotojams, proc.
25.	Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu, 100 000 gyv. /

	Standartizuotas mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu, 100 000 gyv.
26.	Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, 100 000 gyv. / Standartizuotas mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, 100 000 gyv.
27.	Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai), 100 000 gyv.
28.	Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais
29.	Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais
30.	Kūdikių, išimtinai žindyčių iki 6 mėn. amžiaus, dalis, proc.
31.	Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyv.
32.	Išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto ir jo komplikacijų skaičius 1 000 gyv.
33.	Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, skaičius
34.	Šeimos gydytojų skaičius 10 000 gyv.
35.	Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis vienam gyventojui
36.	Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze 100 000 gyv. (nauji atvejai)
37.	Sergamumas ŽIV ir lytiškai plintančiomis ligomis 10 000 gyv.
38.	Kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1 000 gyvų gimusių kūdikių
39.	2 metų amžiaus vaikų MMR1 (tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina, 1 dozė) skiepijimo apimtys, proc.
40.	1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina, 3 dozės) skiepijimo apimtys, proc.
41.	Tikslinės populiacijos dalis (6-14 m.), dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje, proc.
42.	Vaikų, neturinčių éduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis, proc.
43.	Paauglių (15–17 m.) gimdymų skaičius 1000 gyv.
44.	Mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų 100 000 gyv. / Standartizuotas mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų 100 000 gyv.
45.	Mirtingumas nuo piktybinių navikų rodiklis 100 000 gyv. / Standartizuotas mirtingumas nuo piktybinių navikų rodiklis 100 000 gyv.
46.	Mirtingumas nuo cerebrovaskulinių ligų 100 000 gyv. / Standartizuotas mirtingumas nuo cerebrovaskulinių ligų 100 000 gyv.
47.	Sergamumas II tipo cukriniu diabetu 10 000 gyv.
48.	Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje 2016–2017 m.
49.	Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programoje 2015–2017 m.
50.	Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programoje 2016–2017 m.
51.	Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programoje 2017 m.